

gazdagon burjánzott a növényzet. A falak mentén használaton kívüli derítők voltak. A bástyákon még termő gyümölcsfa is nőtt. Falomlások okoztak balesetveszélyt, a bástyák beáztak. A keletkezett repedések mentén a kiiszapolódott agyag helyett humusz képződött, tovább serkentve a növényzet megtelepedését. Az úgynevezett „darabontok háza” könnyező házigombával volt fertőződött. A többrétegű nem záró betonfödémek eltávolításával a várt rétegződés helyett, amit az 1962–1978 között zajló felújítás mérnöke előírt: döngölt agyag, azon 50 cm humusz, helyett épülettörmelék, épülettörmelékkel kevert föld, salak volt. A kivitelezési naplót olvasva világosan kiderült, hogy a kivitelezők használtak oda nem illő anyagokat. A rohamos pusztulást a szakszerűtlen kivitelezés okozta.

A mostani felújítás a várfalak, a bástyák, a födémek javítását tűzte ki célul: a bástyákról és a falakról a víz elvezetését, rákapcsolódva a vár vízvezetési rendszerére, melynek teljes cseréje és a tűzvíz behozása is feltétlenül indokolt lett volna. A bástyákból kihordott szemét és földfeltöltés mellett a kohósalak eltávolítása is fontos volt. A bástyákban különböző korokból származó téglapadozatok kerültek elő. Az eredeti döngölt vörösayagos kavics alatt a mára nagyrészt elkorhadt fakalodarendszer maradványai vannak. A bástyákon keletkező különféle repedések, melyeket úgynevezett „összevarrással” oldott meg a kivitelező, az alapbajt nem szüntethette meg. A statikus felül fogta meg az építményeket betonkoszorúkkal, mivel az egykori vízivárat ma park veszi körül. A mocsári vár falai a talajvíz csökkenése miatt korhadásnak indultak. A falak a korhadást követik. A bástyák falaiban teherhárító ívek váltják ki a nagy tömegű faltesteket. A korhadó cölöpökre terhelődés miatt a boltok átszakadnak, a felettük lévő faltestek megszállnak és jóval lejjebb kerülnek, mint a tömör fallal bíró részek. Gyakorlatilag a faltestek egymás mellett csúsznak el. Míg Pamer Nóra 1962-es ásatásakor még azt írta le, hogy elkezdődött a korhadás, addig 1999-ben jómagam a 4. sz. bástyánál már azt tapasztaltam, hogy helyenként a fa meglétét már csak barnás elszíneződés jelzi a szürke agyagban.

A 4. sz. bástyát 1906-ban szétvágta és kaput nyitottak rajta. Később az utolsó tévedésként szennyvízelvezető csatornákkal vágta át a fal alaptestet. Így az előbbieknél mellé a bástya két megmaradó része két irányban csúszik szét, az átmenő autóforgalom tovább növeli a bajt. A tervező statikus hathatós munkája eredményeként mérőpontok segítségével figyelik az esetleges elmozdulásokat. A bástyák belsejében vízvezetési rendszerek mutatkoztak. Bástyánként különböző. A bástya sarka felé lejtetett homokkő padozat is mutatkozott, rajta kis mélységű szivárogtatásra alkalmas csatornákkal. Az 1. és 2. sz. bástya között a szivárogtató megásásakor pillérsor került elő, az egykori gyilokjáró alapja. A 4. és 5. közt szintén, kazamatával. Az 5. sz. bástya két fala, az 1. sz. bástya egyik fala a korábbi rekonstrukciók során nem az eredeti alapján került megépítésre.

P. HAJMÁSI ERIKA

311. Semjén, Gyümölcs-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő

2006. szeptember és november hónapban helyszíni szemlét végeztem Semjén külterületén, a településtől É-ra, 1 km-re található Gyümölcs- és Czakó-fészek nevű dűlők területén. Az É-D-i irányú dombvonulatokon, szántott felszínen 800×300 m-es kiterjedésű területen, kis felszíni leletsűrűséget mutató, őskori kerámia- és tapasztástöredékeket találtam.

PUSZTAI TAMÁS

312. Semjén, Magas-homok

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á

2006. március 30-án helyszíni szemlét végeztünk a Ricse-Nagyrozvágy települések közötti szennyvízcsatornázást megelőzően. A Magas-homok É-i részén levő víztorony mellett szórvány Árpád-kori leleteket találtunk.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

313. Sé, Szünöse-patak (Farkas-föld mellett)

(Vas megye) Ő, N

2006. december 7-én helyszíni szemlét végeztünk a tervezett lakópark területén. A Szünöse-patak terasza, rét vagy legelő, majd a töltést követően szántón (Farkas-föld, Kertekaljai-dűlő) folytatódik a telep. A lelőhely kiterjedése 600–700×100–150 m. Tehát ennek D-i része a most tervezett lakópark területe, É-i részének egy szakaszát ástuk fel a 89. sz. főút megelőző feltárása kapcsán. A tervezett lakópark területén néhány vakondtúrásból tudtunk paticot, továbbá ős- és népvándorlás kori cserpeket gyűjteni. Sé-Kertekaljai lelőhelyként tártunk fel 2003 nyarán innen kb. 600 m-re egy avar kori településrészletet, amikor a 89. sz. főút új nyomvonalának megelőző ásatását (7. lelőhely) végeztük. A lelőhely kiterjed azonban az úgynevezett Farkas-föld-dűlőre és a hajdani vasút töltésétől a falu belterülete felé (azaz D-re) is megtalálható. Az utóbbi terület pedig azonos a tervezett lakópark területével.

Munkatárs: Vámos Gábor.

ILON GÁBOR

314. Siklós, Basasarok

(Baranya megye) U, B

2006. május 3-án terepbejárást végeztünk a BMMI Culture 2000 pályázatának keretében. A Basasarok nevű terület É-i részén 2005. június 21-én készített légi felvételeken foltok mutatkoztak. Most kb. 300×600 m-es területen két nagyobb foltból (Basasarok 1. a terület DNy-i részén, Basasarok 2. az ÉK-i részen) neolitikus és középső bronzkori (mészbetétes) kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

Munkatárs: Kovaliczky Gergely.

BERTÓK GÁBOR